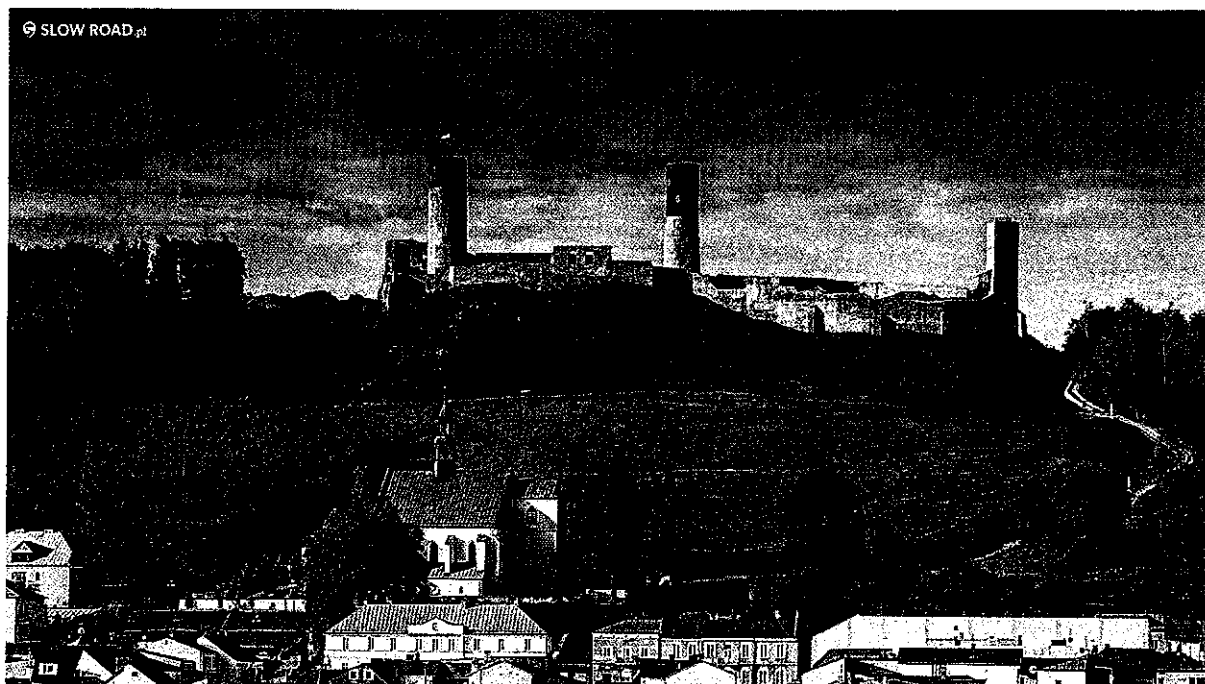

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKO- GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W CHEĆCINACH
ZA 2023 ROK**

Chęciny, marzec 2024

1. WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z polskim prawodawstwem większość działań pomocowych umiejscowionych jest na poziomie gminy, a ośrodki pomocy społecznej można uznać za wiodące i stanowiące podstawowe źródło wsparcia dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Zajmują się one między innymi wypłacaniem świadczeń pieniężnych i udzielaniem wsparcia w zakresie przezwyciężenia trudnej sytuacji kryzysowej. Są instytucjami, które na poziomie lokalnym odpowiadają za koordynację działań z zakresu pomocy społecznej oraz za większość działań z zakresu polityki społecznej.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (t.j. Dz.U.2023 poz. 901 z późn.zm.) *kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.*

Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez Ośrodek w 2023 roku oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w 2024 roku.

2. ZAKRES DZIAŁANIA MGOPS W CHĘCINACH

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach wykonuje zadania, w szczególności z zakresu pomocy zawarte:

- w **ustawie** z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2023 poz. 901 z późn.zm.);
- w **ustawie** z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U.2021 poz.1249 z późn.zm.);
- w **ustawie** z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024 poz. 177 z późn.zm.);
- w **ustawie** z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U.2023 poz. 1335 z późn.zm.);
- w **ustawie** z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. 2024 poz.266);
- w **ustawie** z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2024 poz. 323);

- w ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U.2023 poz. 1993 z późn.zm.);
- w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U.2024 poz. 246);
- w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2123 z późn.zm.);
- w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.Dz.U. 2024 poz. 146);
- w ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2023 poz. 1429 z późn.zm.);
- w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j.Dz.U.2023 poz.735 z późn. zm.);
- w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.Dz.U.2024 poz.44);
- w ustawie z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j.Dz.U.2023 poz. 2424);
- w ustawie z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2022 poz.2230 z późn.zm.);
- w innych ustawach, aktach wykonawczych do stosowanych ustaw, uchwałach Rady Miejskiej, zawartych umowach i porozumieniach.

3. KADRA OŚRODKA

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 Ustawy o pomocy społecznej.

W 2023 roku Ośrodek funkcjonował w oparciu o następującą kadre:

Tab.1 Kadra MGOPS w Chęcinach na dzień 31.12.2023r.

<i>Kierownik</i>	1
<i>Główny księgowy</i>	1
<i>Asystent rodziny</i>	1
<i>Pracownicy socjalni</i>	8
<i>Pracownicy świadczeń rodzinnych, wychowawczych i alimentacyjnych</i>	2
<i>Pozostali pracownicy</i>	2
OGÓLEM	15

Źródło: Opracowanie własne

4. PODSTAWY PRZYZNANIA POMOCY

Pomoc społeczna opiera się na działaniach formalnie zorganizowanych. Jest to instytucja zatrudniająca wyspecjalizowany personel, realizujący cele i zadania w określonych strukturach organizacyjnych.

Pomoc społeczna wspiera osoby potrzebujące: ubogie, zagrożone marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienie im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych polegają na rozpoznaniu potrzeb, diagnozie sytuacji osób potrzebujących i opracowaniu planu pomocy. Aby otrzymać pomoc świadczeniobiorca musi spełniać określone ustawowo kryteria. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej jest uwarunkowane także obowiązkiem współdziałania klienta w rozwiązywaniu jego trudnej sytuacji życiowej. Świadczenia z pomocy społecznej nie mogą stanowić stałego źródła utrzymania, mają natomiast wraz z pracą socjalną doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osoby i rodziny oraz ich integracji ze środowiskiem, a tym samym uniezależnienia się od pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które spełniają warunki określone w ustawie o pomocy społecznej tj.: mają trudną sytuację życiową i finansową.

Trudna sytuacja życiowa może być spowodowana:

- ❖ ubóstwem;
- ❖ sieroctwem;
- ❖ bezdomnością;
- ❖ bezrobociem;
- ❖ niepełnosprawnością;
- ❖ długotrwałą lub ciężką chorobą;
- ❖ przemocą w rodzinie;
- ❖ potrzebą ochrony ofiar handlu ludźmi;
- ❖ potrzebą ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- ❖ bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- ❖ trudnościami w integracji cudzoziemców;
- ❖ trudnościami w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ❖ alkoholizmem lub narkomanią;
- ❖ zdarzeniem losowym i sytuacją kryzysową;
- ❖ klęską żywiołową lub ekologiczną.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom w przypadku występowania jednej z powyższych okoliczności, a których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W 2023 roku obowiązywało następujące kryterium dochodowe:

	Kwota
Dla osoby samotnie gospodarującej	776,00 zł
Dla osoby w rodzinie	600,00 zł

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, zobowiązane są do współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną, marnotrawstwo przyznanych świadczeń, ich celowe niszczenie, bądź też marnotrawstwo własnych zasobów materialnych, a także ich nieracjonalne wykorzystywanie mogą stanowić podstawę do odmowy świadczeń z pomocy społecznej.

Każda z gwarantowanych przez ustawę form pomocy wymaga zarówno klasyfikacji przypadku do odpowiedniej kategorii i zadań, jak i spełnienia kryterium dochodowego.

5. RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCA

Głównym celem naszego Ośrodka było kierowanie się „misją pomagania”. Pełniąc wiele ról i funkcji w trakcie wykonywanej pracy dbano o szacunek dla człowieka uwikłanego w życiowe dramaty, problemy i tragedie. Praca z ludźmi w obszarze pomocy społecznej, jak żadna inna wymagała dużej elastyczności myślenia, dostosowywania do zmieniających się czasem bardzo szybko okoliczności, a więc „schematy” i „szablony” dotyczące szczególnie pracy socjalnej nie miały racji bytu. Różnorodność problemów wymagała od pracowników socjalnych olbrzymich zdolności i umiejętności nie tylko techniki pracy socjalnej, ale olbrzymiej empatii, wrażliwości, cierpliwości i umiejętności radzenia sobie ze stresem, jak również odpowiedzialnością za losy drugiego człowieka. Potrzeby mieszkańców w zakresie korzystania z usług MGOPS w Chęcinach były zaspakajane w miarę możliwości kadrowych i finansowych Ośrodka. Każda osoba i rodzina zgłaszająca się do omawianej instytucji wymagała szczególnego, indywidualnego podejścia i opracowania planu wsparcia.

W 2023 roku objęto różnorodną pomocą **382 rodziny, tj. 692 osoby w rodzinach** zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,

Pracownik socjalny spotyka się w swojej pracy zawodowej zwykle z szerokim spektrum klientów znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Do typowych należy zetknięcie się z problemami niepełnosprawności, bezrobocia czy dysfunkcjonalności rodzin.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin w podziale na powody przyznania pomocy.

Tab.2 Powody przyznania pomocy

	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	149	241
Bezdomność	15	15
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	113
Bezrobocie	48	98
Niepełnosprawność	134	217
Długotrwała lub ciężka choroba	210	369
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	12	38
Przemoc w rodzinie	5	13
Alkoholizm	18	27
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3
Zdarzenie losowe	2	6
Sytuacja kryzysowa	1	1

Źródło: Opracowanie własne

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się.

Z powyższej tabeli wynika, że największą grupą świadczeniobiorców są rodziny objęte wsparciem z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, ubóstwa i niepełnosprawności.

6. ŚWIADCZENIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

6.1. Świadczenia pieniężne

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach w 2023r. należały:

1. Zasiłek stały,
2. Zasiłek okresowy,
3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
4. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

6.1.1 Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały w 2023r. był ustalany w wysokości:

- a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie mogła być wyższa niż 719 zł miesięcznie;
- b) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie mogła być niższa niż 30 zł miesięcznie.

Tab.3 Zasiłki stałe w 2023r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem	89	899	574 016,79	88	94

W tym przyznane dla osoby:					
Samotnie gospodarującej	84	873	563 490,00	84	84
Pozostającej w rodzinie	5	26	10 526,79	4	10

Źródło: Opracowanie własne

6.1.2 Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
2. w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między:

1. kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
2. kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Tab.4 Zasiłki okresowe w 2023r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem	47	173	69 799,15	47	79
W tym:					
Środki własne gminy	x	x	0	x	x
Dotacja	x	x	69 799,15	x	x

W tym przyznane z powodu:					
Bezrobocia	20	91	35 079,16	20	29
Długotrwałej choroby	9	20	10 059,73	9	26
Niepelnosprawności	4	8	5 504,40	4	16
Innej przyczyny	19	54	19 155,86	19	27

Źródło: Opracowanie własne

6.1.3 Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem, które może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Tab.5. Zasiłki celowe w 2023r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe i w naturze	115	x	53 033,63	113	184
W tym:					
Specjalny zasiłek celowy	46	89	20 760,86	45	81

Zasilek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

1 1 3 000,00 1 4

Źródło: Opracowanie własne

6.1.4 Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd

Zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h oraz art. 53 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd jest świadczeniem z pomocy społecznej, jednak nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 101 ust. 1 cytowanej ustawy w związku z art. 27 Kodeksu Cywilnego właściwą do wypłaty przyznanego wynagrodzenia jest Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania opiekuna.

Tab. 6. Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd w 2023r.

Liczba opiekunów	Liczba osób objętych opieką	Liczba świadczeń	Kwota (w zł)
	1	12	2436,00 (w tym 36,00 zł koszty obsługi)

Źródło: Opracowanie własne

6.2. Świadczenia niepieniężne

Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez MGOPS w Chęcinach w 2023r. zaliczają się między innymi:

1. praca socjalna,
2. poradnictwo specjalistyczne,
3. program rządowy w zakresie dożywiania,
4. usługi opiekuńcze,
5. kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
6. kierowanie do ośrodków wsparcia,
7. sprawienie pogrzebu,

8. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby uprawnione do zasiłku stałego,
9. wydawanie decyzji dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

6.2.1 Praca socjalna

Praca socjalna świadczona dla **188 rodzin** była podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równoległe z pozostałymi formami wspierania i udzielanymi świadczeniami.

Praca socjalna to zespół powiązanych ze sobą i umiejętnie zaplanowanych działań prowadzonych przez profesjonalnie przygotowaną kadrę. To mechanizm polityki społecznej służący rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Celem prowadzonej pracy socjalnej była pomoc w nauczaniu się samodzielności. Przemiany społeczne rzutowały na praktykowany model pracy socjalnej i dlatego praca socjalna coraz bardziej była związana z potrzebującym. Rozmiary, rodzaje i formy wsparcia były uzależnione od indywidualnej sytuacji każdej osoby lub rodziny. Ocena sytuacji każdego klienta odbywała się na podstawie przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wyodrębnienia wiodącego problemu w rodzinie, zgodnie z katalogiem powodów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Przepisy o pomocy społecznej przewidują mechanizmy, które powinny zapobiegać wieloletniemu uzależnieniu od zasiłków. Pierwszym z nich, zwłaszcza gdy przyznawane świadczenia są marnotrawione, jest możliwość ich zamiany na pomoc rzeczową i usługową. Drugim narzędziem, które ma mobilizować do wyjścia z pułapki bezradności, może być kontrakt socjalny. Jest to umowa pomiędzy osobą korzystającą z pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym zobowiązującą się do pewnych działań uaktywniających zawodowo np.: zarejestrowania w urzędzie pracy, ubiegania się o orzeczenie stopnia niepełnosprawności. Jeżeli osoba nie wywiązuje się z zapisu kontraktu, odmawia jego podpisania, gmina może odmówić przyznania jej zasiłku lub go odebrać. Kontrakt socjalny jest oceniany i modyfikowany w określonych wcześniej odstępach czasowych. W 2023r. pracownicy MGOPS w Chęcinach podpisali 9 kontraktów socjalnych.

MGOPS w Chęcinach w ramach pracy socjalnej dotyczącej rodziny korzystającej z pomocy działał w zakresie:

a) współpracy z organizacjami

- współpraca z opiekunem prawnym,
- organizacja umieszczenia w domu pomocy społecznej,
- wystąpienia o pomoc materialną lub rzeczową do organizacji charytatywnych,
- kierowanie osób uzależnionych na terapię do instytucji działających na terenie Gminy Chęciny.

b) kontaktu z instytucjami

- pomoc w uzyskaniu dokumentu tożsamości,

- pomoc przy ubieganiu się o uzyskanie stopnia o niepełnosprawności,
- pomoc w umieszczaniu podopiecznych w zakładzie opiekuńczo – leczniczym,
- współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi,
- współpraca z mediatorami rodzinnymi,
- współpraca z Policją,
- współpraca z placówkami oświatowymi i służbą zdrowia,
- pomoc w załatwianiu spraw w biurze ewidencji ludności,
- współpraca z CIK.

c) prawa do świadczenia z ZUS

- pomoc w kompletowaniu dokumentów i wnoszenie spraw o ustalenie prawa do emerytury lub renty.

d) poszukiwania pracy

- rozpropagowanie informacji o bezpłatnych kursach organizowanych przez PUP,
- mobilizacja podopiecznych do aktywnego poszukiwania zatrudnienia,
- przekazywanie ofert pracy dla podopiecznych MGOPS.

Ponadto MGOPS w Chęcinach w 2023 roku wydał **179 skierowań** dla rodzin (w sumie dla **410 osób**) w celu otrzymania paczek żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (Podprogram 2021+). Program realizowany był we współpracy z Parafią Rzymskokatolicką w Chęcinach. W ramach Programu rozdysponowano **3 772,00 kg żywności**.

W pracy socjalnej kierowano się ideą, iż w każdym człowieku tkwi jego wewnętrzny kapitał, którym jest zasób wiedzy, umiejętności, zdrowie, energia, adaptacja do zmian. Toteż praca ta polegała na udzielaniu wsparcia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, przekonania, że posiadają wewnętrzną siłę, która pozwoli im wywrzeć wpływ na swoje życie i zmienić niekorzystne warunki.

6.2.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

W 2023r. z poradnictwa specjalistycznego oferowanego przez MGOPS w Chęcinach skorzystało 12 osób z terenu Gminy Chęciny.

6.2.3 Program rządowy w zakresie dożywiania

W 2023r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach realizował wieloletni rządowy program “Posiłek w szkole i w domu”. Program przewidywał wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Jego celem było zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom

i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Do udzielenia pomocy w zakresie dożywiania miały zastosowanie przepisy ustawy o pomocy społecznej. Pomoc mogła być przyznana osobom i rodzinom, których miesięczny dochód netto nie przekraczał 200%.

Działania realizowane w ramach Programu:

1. finansowanie posiłków w placówkach oświatowych i innych dla osób spełniających kryteria programu (**75 dzieci** z terenu Gminy Chęciny),
2. przyznawanie świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych,
3. przyznawanie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Łącznie na program wydatkowano kwotę w wysokości **380 461,63 zł**.

6.2.4 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze mogą być przyznane osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, jak również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze, w tym pomoce sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania określa Uchwała nr 257/XL/17 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 16 lutego 2017 r.

Tą formą pomocy objętych było **5 osób** z terenu Gminy Chęciny. Koszt realizacji zadania wyniósł **24 999,98 zł**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W 2023r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało **10 rodzin**, w których wychowuje się 11 dzieci niepełnosprawnych, na które przyznano świadczenie.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz beneficjentów Ośrodka świadczyły osoby i firmy zewnętrzne ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, wyłonione z zastosowaniem ustawy prawo zamówień publicznych. Zrealizowano łącznie **507 świadczeń**.

Wydatki związane z realizacją zadania były pokrywane z dotacji celowej budżetu państwa i wynosiły **55 385,00 zł**.

6.2.5 Kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę wymagającą tej formy wsparcia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy domów, dla:

1. Osób w podeszłym wieku
2. Osób przewlekle somatycznie chorych
3. Osób przewlekle psychicznie chorych
4. Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
5. Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
6. Osób niepełnosprawnych fizycznie
7. Osób uzależnionych od alkoholu

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej.

W 2023r. Ośrodek współfinansował pobyt **26** osób w domach pomocy społecznej. Koszt zadania wyniósł **916 184,25 zł**.

6.2.6 Kierowanie do ośrodków wsparcia

Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej zapewniającymi miejsca dziennego pobytu oraz miejsca całodobowe okresowego pobytu.

W ramach tego zadania zapewniliśmy w 2023r. schronienie dla **16 osób** bezdomnych w schroniskach i noclegowniach. Koszt zadania wyniósł **135 169,69 zł**.

Udzielanie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie noclegowni czy ogrzewalni, która umożliwi interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące.

6.2.7 Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem

zmarłego. W 2023r. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach sprawił pogrzeb **1 osobie**. Koszt świadczeń wyniósł **4000,00 zł**.

6.2.8 Oplacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby uprawnione do zasiłku stałego oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w CIS

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych MGOPS opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały a nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego źródła. Koszt świadczeń w 2023r. wyniósł **51 604,61 zł**. Jest to zadanie własne, obowiązkowe Gminy realizowane przez MGOPS, a finansowane w całości z budżetu państwa.

6.2.9 Wydawanie decyzji dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych MGOPS wydał **73** decyzje administracyjne potwierdzające prawo do świadczeń zdrowotnych dla osób spełniających kryteria cytowanej ustawy. Okres ubezpieczenia obejmował do 90 dni. Wydatki z dotacji wyniosły **1 440,00 zł**.

Świadczenia realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej- statystyka:

- ❖ Zarejestrowano **953** wnioski o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej,
- ❖ Wydano **1182** decyzje administracyjne,
- ❖ Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie **960** wywiadów środowiskowych,
- ❖ Wystawiono **18** zaświadczeń,
- ❖ Wystosowano **756 pism**, które stanowiły korespondencję z instytucjami oraz klientami pomocy społecznej oraz **12** postanowień.

7. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

7.1 Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu to system zaplanowanych działań, które mają pomóc przywrócić takim rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania te wspomagają rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, w taki sposób, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece zastępczej.

Rodziny zagrożone kryzysem są stale monitorowane przez pracowników Ośrodka, w tym asystenta rodziny. W 2023 roku MGOPS zatrudnił 1 asystenta rodziny, który pracował z **12**

rodzinami na terenie Gminy i Miasta Chęciny. Rola asystenta polegała na całościowym wspieraniu rodziny w wychowywaniu dzieci. Nadrzędnym celem jego pracy, była pomoc rodzinie w zachowaniu integralności, bez konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W celu realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny asystent podejmował współpracę z kuratorami Sądu Rodzinnego, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkiem Leczenia Uzależnień „San Damiano”, Centrum Interwencji Kryzysowej, Caritas Diecezji Kieleckiej, pedagogami i wychowawcami szkolnymi oraz służbą zdrowia.

Do szczegółowych zadań asystenta rodziny należało opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny. Plan pracy tworzony był po rozpoznaniu sytuacji rodziny, obejmował zakres działań mających na celu poprawę sytuacji w rodzinie. Działania asystenta rodziny obejmowały analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyny kryzysu w rodzinie, wspieranie rodzin, wzmacnianie jej funkcji i roli, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Koszt realizacji zadania wyniósł **79 038,44 zł**, w tym **dotacja 11 008,27 zł**.

7.2 System pieczy zastępczej

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Ma ona charakter czasowy. Zapewnia:

1. czas potrzebny na pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub - gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
2. przygotowanie dziecka do: godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
3. zaspokojenie potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dziecka.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka.

W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub gdy władza ta została im ograniczona. Jest to więc forma pomocy dziecku w przypadku niemożności zapewnienia mu opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu
- 30% wydatków w drugim roku pobytu
- 50% wydatków w trzecim roku i latach następnych.

W 2023 roku umieszczonych w pieczy zastępczej było **7 dzieci**, co wygenerowało

koszty w wysokości **42 209,26 zł**. Refundacja kosztów objęcia opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyniosła **6 180,89 zł**.

8. ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Kluczowym zadaniem jakie realizował Ośrodek były działania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Przemoc domowa stanowi poważny problem społeczny, wobec którego żadna instytucja, czy też placówka nie jest w stanie samodzielnie przeciwdziałać. Do realizacji zadań związanych z przemocą powołany został Zespół Interdyscyplinarny, który w 2023 roku odbył 6 posiedzeń, natomiast pracą z indywidualnymi przypadkami kierowały powołane grupy diagnostyczno-pomocowe. Odbyło się 126 spotkań grup diagnostyczno- pomocowych. Do Zespołu wpłynęły w omawianym okresie 33 formularze „Niebieska Karta-A”. W ramach funkcjonowania grup diagnostyczno- pomocowych 22 osoby zostały zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 33 sprawy skierowano na Policję pod kątem możliwości popełnienia przestępstwa, natomiast do Sądu Rejonowego w Kielcach III Wydział Rodzinny i Nieletnich wysłano 22 wnioski o wgląd w sytuację dzieci.

W celu zapobiegania nieprawidłowościom w rodzinach bądź ich minimalizowania pracownicy socjalni niejednokrotnie w asyście dzielnicowego monitorowali rodziny, także w godzinach popołudniowych.

Koszty realizacji zadania wyniosły **3 839,50 zł**.

9. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. O dodatek mieszkaniowy mogą się ubiegać osoby, które:

- są najemcami oraz podnajemcami mieszkań,
- mieszkają w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- zajmują lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność,
- są właścicielami lokali mieszkalnych,
- mają tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszą wydatki związane z jego zajmowaniem,
- zajmują lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, a oczekują na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Kryteriami przyznawania dodatku mieszkaniowego są dochód wspólnie zamieszkujących osób oraz powierzchnia mieszkania.

W 2023r. do tutejszego Ośrodka wpłynęło 12 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. MGOPS w Chęcinach na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych wypłacił 70 dodatków dla 8 rodzin z terenu Gminy Chęciny. Wystosowano 16 pism stanowiących korespondencję z administratorami budynków oraz przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego 2 odwołania. Dodatek mieszkaniowy nie miał charakteru uznaniowego, lecz przyznawany był według zasad ściśle określonych przepisami prawa. Koszt realizacji zadania wyniósł 20 027,13 zł.

10. STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

10.1 Stypendia szkolne

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota, o której mowa w art.8 ust.1 pkt. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j.Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn.zm). Zgodnie z art.90b ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty (t.j.Dz. U. z 2022 poz. 2230 z późn.zm.) pomoc materialna przysługuje:

- 1) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
- 2) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiającym dzieciom i młodzieży, o których mowa w art.16 ust.7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- 3) uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

– całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu

nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą dotyczących w szczególności;

– pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników.

W 2023r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach przyznał stypendium dla **49 dzieci** z terenu Gminy Chęciny. W omawianym okresie w ramach realizacji zadania wystosowano **40 pism** stanowiących korespondencję z klientami.

10.2 Zasiłek szkolny

Zasiłek szkolny to forma pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Takie świadczenie przysługuje uczniom, którzy znajdują się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, np. których sytuacja materialna uległa pogorszeniu i z powodu śmierci rodzica.

Zasiłek szkolny może być przyznawany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. Zasiłek szkolny może być przyznawany raz lub kilka razy w ciągu roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego. Zasiłek szkolny nie może przekroczyć jednorazowo pięciokrotności kwoty zasiłku rodzinnego, przysługującego na dziecko w wieku 5-18 lat, określanego w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.

W 2023r. MGOPS w Chęcinach przyznał **2** zasiłki szkolne, dla dzieci, które znalazły się w przejściowo trudnej sytuacji materialnej.

Całkowity koszt realizacji zadań wyniósł **31 108,80 zł**, w tym z dotacji **27 997,92 zł**.

11. SYSTEM ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

11.1 Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych

Świadczeniami rodzinnymi są:

- ∇ zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie.
- ∇ świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;

Świadczenia te wypłacane są przez Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach na podstawie Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U.2024 poz. 323).

W 2023r. wypłacono 14 847 świadczeń na kwotę 5 374 205,84 zł. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń w 2023r. za rok bieżący wyniosły 4 544,38 zł. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 8 Wydatki na świadczenia rodzinne w ramach zadań zleconych w MGOPS w Chęcinach w 2023 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki na świadczenia (w zł)	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne, z tego na dziecko w wieku	538 100	4 566
1.1	do ukończenia 5 r.ż.	98 262	1 038
1.2	powyżej 5 r.ż. do ukończenia 18 r.ż.	407 168	3 286
1.3	powyżej 18 r.ż. do ukończenia 21 r.ż.	31 590	234
1.4	powyżej 21 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.	1 080	8
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego:	286 419	2 445
2.1	urodzenia dziecka	14 000	14
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	35 445	92
2.3	samotnego wychowania dziecka	42 648	216
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	54 480	504
2.4.1	do 5 r.ż.	4 320	48
2.4.2	powyżej 5 r.ż.	50 160	456
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	27 900	279
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z :	50 928	696
2.6.1	zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	7 458	66
2.6.2	dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	43 470	630
2.7	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	61 018	644

3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	51 000	51
4.	Świadczenie rodzicielskie	223 919	249
5.	Świadczenie rodzinne „złotówka za złotówkę”	77 446,84	1 559

Razem:		1 176 884,84	8 870
---------------	--	---------------------	--------------

Źródło: Opracowanie własne

11.2 Świadczenia opiekuńcze

Tab. 9 Świadczenia opiekuńcze wypłacone w 2023r.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń	Wydatki na świadczenia (w zł)	Osoba uprawniona
Zasiłki pielęgnacyjne	4 656	1 004 952	Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: <ul style="list-style-type: none"> ❖ niepełnosprawnemu dziecku, ❖ osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, ❖ osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia, ❖ osobie, która ukończyła 75 rok życia.
Świadczenia pielęgnacyjne	1299	3 171 289	Świadczenie przysługuje: <ul style="list-style-type: none"> -mamie albo tacie dziecka niepełnosprawnego, -opiekunowi faktycznemu tego dziecka, tzn. osobie faktycznie się nim opiekującej, jeżeli wystąpiła do sądu rodzinnego o adopcję tego dziecka, -osobie spokrewnionej z dzieckiem niepełnosprawnym, będącej dla niego rodziną zastępczą spokrewnioną, -innym osobom (za wyjątkiem, które same są w znacznym stopniu niepełnosprawne) mającym obowiązek alimentacyjny w stosunku do swoich niepełnosprawnych krewnych, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, żeby opiekować się osobą z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień

			opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
Specjalny zasiłek opiekuńczy	22	13 640	Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 764,00 zł netto.
Zasiłek dla opiekuna	12	7 440	Zasiłek dla opiekuna przysługiwał osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 01.07.2013r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W sprawie zasiłku dla opiekuna organ wszczął postępowanie na wniosek strony, złożony jednak nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Źródło: Opracowanie własne

11.3 SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE I SPOŁECZNE

Osobom, które pobierają świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Chęcinach opłaca składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Tab. 10 Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w 2023r.

	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
Składki na ubezpieczenie		
<i>Społeczne</i>	1 082	685 396,12
<i>Zdrowotne</i>	493	105 244,12

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja świadczeń rodzinnych i opiekuńczych- statystyka

- zarejestrowano **596** wniosków na wszystkie rodzaje wypłacanych świadczeń (w tym 40 drogą elektroniczną)
- wydano łącznie **1028** decyzji administracyjnych,
- wystawiono **40** zaświadczeń,
- wystosowano **284** pisma, które stanowiły korespondencję z instytucjami oraz korespondencję z klientem,
- przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego **31** odwołań.

Koszt obsługi świadczeń w 2023r. wyniósł **185 215,56 zł.**

Ponadto ze środków własnych poniesiono koszty w wysokości **2 626,90 zł.**

11.4 Świadczenia wychowawcze

Świadczenia wychowawcze są wypłacane zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, na podstawie decyzji/ informacji Wojewody Świętokrzyskiego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2023r. w ramach zadania wydatkowano kwotę 55 089,75 zł, w tym 53 089,75 zł na wypłatę świadczenia wychowawczego.

11.5 Świadczenie „Za życiem”

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł.

Podstawą do skorzystania z uprawnień jest zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Jednorazowe świadczenie przyznaje się na wniosek matki lub ojca dziecka, opiekuna prawnego albo opiekuna faktycznego dziecka będącego świadczeniobiorcą świadczeń opieki zdrowotnej lub osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji - w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych- spełnienie tego warunku wnioskodawca

potwierdza podpisując wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia zawierający odpowiednie oświadczenie w części II wniosku.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg legitymowania się zaświadczeniem o pozostawaniu pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu, nie dotyczy opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego i osoby, która przysposobiła dziecko.

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na dochód.

W 2023r. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach wypłacił 1 świadczenie „Za życiem”. Koszt realizacji zadania wyniósł **4 120,00 zł**, w tym **4 000,00 zł** na wypłatę świadczenia.

12. KARTA DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, niezależnie od dochodów.

W 2023r. MGOPS w Chęcinach wydał **365** kart dla rodzin z terenu Gminy Chęciny. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin Wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Jej posiadacze mają możliwość skorzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

13. ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO I DZIAŁANIA WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Zgodnie z Ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. W 2023 roku wypłacono **568** świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę **284 251,54 zł**.

Pomoc państwa w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego miała na celu wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów od osoby zobowiązanej do alimentacji wobec dziecka, a także łączyła się z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

W przypadku bezskuteczności egzekucji organ właściwy dłużnika podejmuje wobec niego działania.

W 2023 roku MGOPS prowadził następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- 1) Zarejestrowano **53** wnioski o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydano **56** decyzji,
- 2) wystosowano **249** pism stanowiących korespondencję z instytucjami oraz klientami,
- 3) wystawiono **5** zaświadczeń,
- 4) wezwano **18** dłużników celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego;
- 5) przeprowadzono **2** wywiady alimentacyjne z dłużnikami;
- 6) przekazano **97** informacji do Biura Informacji Gospodarczej informacje o zaleganiu z zobowiązaniami alimentacyjnymi powyżej 6 miesięcy;

14. PROGRAM „CZyste Powietrze”

„Czyste Powietrze” to kompleksowy program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami domów jednorodzinnych, lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego, albo osób posiadających zgodę na rozpoczęcie budowy budynku jednorodzinnego. Dotacje i pożyczki będą udzielane za pośrednictwem szesnastu Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Miejsko- Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Chęcinach realizował to zadanie poprzez wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie z Programu „Czyste Powietrze”. W 2023r. zostało wydane 289 takich zaświadczeń.

15. DODATEK WĘGLOWY

Dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisany lub zgłoszony do centralnej ewidencji

emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576, 1967 i 2456), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Przez paliwa stałe należało rozumieć węgiel kamienny, brykiet lub pelet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego.

Świadczenie nie przysługiwało osobie w gospodarstwie domowym, na potrzeby którego zostało zakupione paliwo stałe, po cenie i od przedsiębiorcy, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw (Dz. U. poz. 1477).

Dodatek węglowy wynosił 3 000 złotych i był przyznawany jednorazowo. Koszt realizacji zadania w 2023r. wyniósł **110 160,00 zł**, w tym **108 000,00 zł** na wypłatę dodatku węglowego.

16. DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z TYTUŁU WYKORZYSTYWANIA NIEKTÓRYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym *źródłem ciepła* gospodarstwa domowego był:

- ♦ kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane:
 - ♦ pelletem drzewnym,
 - ♦ drewnem kawałkowym lub *innym* rodzajem biomasy,
 - ♦ kocioł gazowy zasilany gazem LPG, (dodatkiem dla gospodarstw domowych nie był objęty tzw. gaz sieciowy oraz gaz z butli gazowej)
 - ♦ kocioł olejowy.

- zgłoszony lub wpisany do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576 i 1967), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosił:

1) 3000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe zasilany pelletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;

2) 1000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powie trza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;

3) 500 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;

4) 2000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł olejowy.

Na realizację tego zadania MGOPS w Chęcinach w 2023r. wydatkował kwotę **16 320,00 zł**, w tym **16 000,00 zł** na wypłatę dodatku.

17. DODATEK ELEKTRYCZNY

Od 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r. w MGOPS w Chęcinach można było składać wnioski o dodatek elektryczny, który był wypłacany do 31 marca 2023 r.

Dodatek był jednorazowy i przysługiwał każdemu odbiorcy energii elektrycznej, którego głównym źródłem ogrzewania była energia elektryczna.

Warunkiem otrzymania świadczenia był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do CEEB do 11 sierpnia 2022 r. Ponadto na jeden adres zamieszkania przysługiwał jeden dodatek elektryczny. Dodatek przysługiwał gospodarstwom domowym posiadającym pompy ciepła i ogrzewanie elektryczne/bojler elektryczny, które były głównym źródłem ogrzewania z wyłączeniem gospodarstw domowych, które miały zainstalowaną mikro instalację (panele fotowoltaiczne).

Dodatek wynosił:

- 1 000 zł – dla gospodarstw domowych zużywających do 5MWh rocznie,
- 1 500 zł – dla gospodarstw domowych zużywających powyżej 5 MWh rocznie (warunkiem jest załączenie potwierdzenia przekroczenia 5 MWh wysokości rocznego zużycia za rok 2021).

Koszt realizacji zadania w 2023r. wyniósł **33 150,00 zł**, w tym **32 500,00 zł** na wypłatę dodatku elektrycznego.

18. REFUNDACJA PODATKU VAT ZA DOSTARCZONE PALIWA GAZOWE W 2023r.

Odbiorcy w gospodarstwach domowych, którzy ogrzewali się gazem, mogli ubiegać się o refundację podatku VAT opłaconego od zużytego paliwa gazowego. Refundacja podatku VAT obowiązywała za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Można było się o nią ubiegać po otrzymaniu i opłaceniu pierwszej faktury za paliwo gazowe. Refundacji podlegał VAT od paliw gazowych tj. gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony

gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczany za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy. Prawo do refundacji przysługiwało pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego: 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego lub 1500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego. W 2023r. wpłynęło **60 wniosków** o wypłatę refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023r. oraz wydano **57 informacji**.

W 2023r. koszt realizacji zadania wyniósł **14 517,32 zł**, w tym **14 232,67 zł** na wypłatę świadczenia.

19. WYDATKI NA ZADANIA REALIZOWANE W 2023 ROKU PRZEZ MGOPS W CHĘCINACH

W celu realizacji zadań Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach w 2023 roku wygenerował wydatki w wysokości **11 663 308,13 zł**.

Wydatkowano środki na utrzymanie Ośrodka w tym wynagrodzenia i pochodne, zakup niezbędnych materiałów wyposażenia, opłaty pocztowe i prowizje bankowe, opłaty za Internet i usługi telekomunikacyjne, czynsz i szkolenia pracowników, utrzymanie budynku na łączną kwotę **1 191 089,80 zł**.

Wydatki poniesione na zadania zlecone:

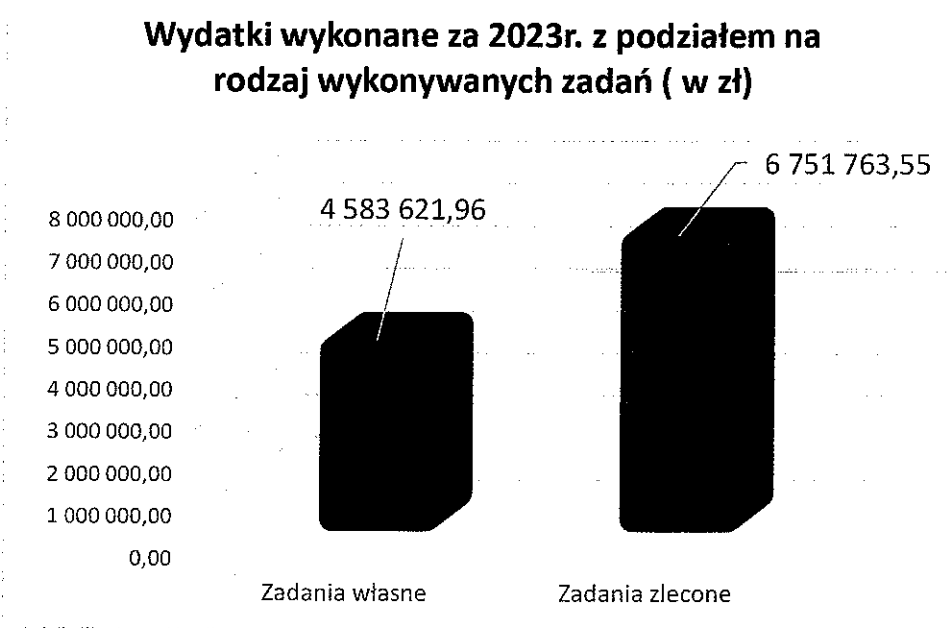
1. finansowane z dotacji budżetu państwa kształtowały się na poziomie **6 751 763,55 zł**,
2. finansowane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID- 19- **174 147,32 zł**,
3. wydatki poniesione na zadania związane z pomocą Ukrainie finansowane z Funduszu Pomocy **153 775,30 zł**.

Wydatki poniesione na realizację zadań własnych wyniosły **4 583 621,96 zł** i składały się:

- Ze środków własnych gminy- **2 366 328,71 zł**,
- Dotacji na zadania własne- **1 216 453,47 zł**,
- Fundusz Solidarnościowy- **989 831,51 zł**,
- Fundusz Pracy- **11 008,27 zł**.

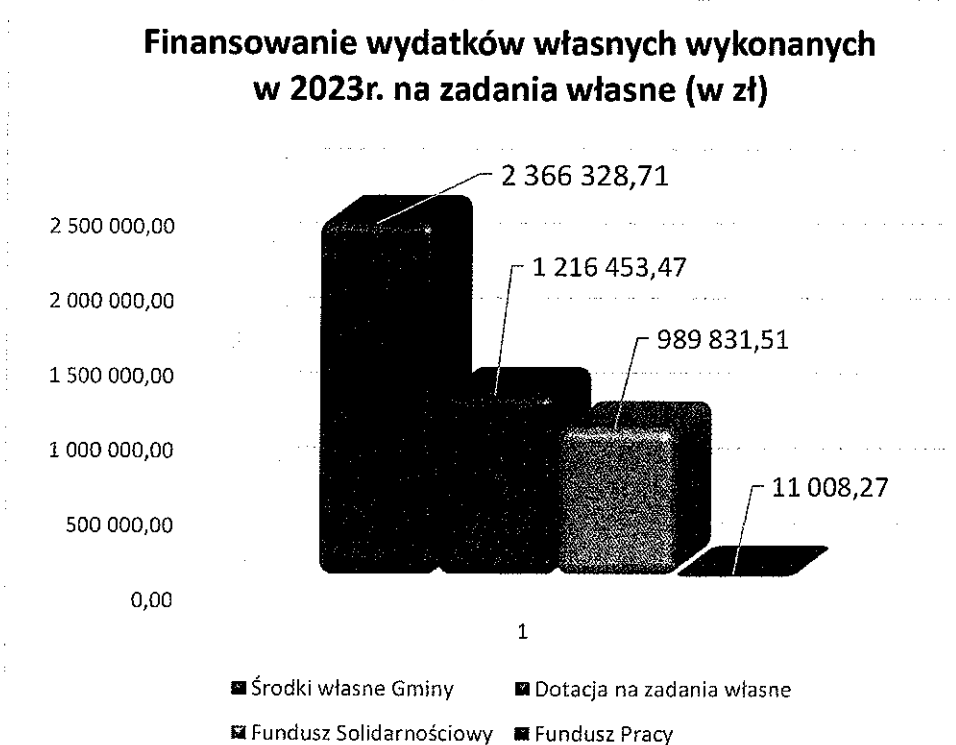
Poniższe wykresy obrazują wysokość środków wydatkowanych w podziale na rodzaj zadań i źródło pochodzenia.

Wykres 1. Wydatki wykonane przez MGOPS za 2023 rok z podziałem na rodzaj wykonywanych zadań

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 2. Źródła finansowania zadań własnych w 2023 roku

Źródło: Opracowanie własne

Świadczenia pomocy społecznej w 2023 roku udzielane były na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, innej osoby oraz z urzędu. Przyznawanie świadczeń następowało w formie decyzji administracyjnych. Wyjątek stanowiły m in. świadczenia w postaci pracy socjalnej oraz poradnictwa. Wydawanie decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia z pomocy społecznej wymagało, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej każdorazowo przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad środowiskowy przeprowadzany był w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny w celu ustalenia sytuacji materialnej, rodzinnej i zdrowotnej.

20.DODATKOWA DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZEZ MGOPS W CHĘCINACH

W 2023 roku w Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chęcinach realizowane również dodatkowe zadania.

1. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach w ramach środków z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych w 2023r. pozyskał dofinansowanie na realizację programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2023.

Celem Programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w wykonywaniu codziennych czynności, funkcjonowaniu w życiu społecznym oraz wspomaganie osób niepełnosprawnych w podejmowania wszelkich aktywności. Korzystanie z usług asystenta umożliwi osobom niepełnosprawnym prowadzenie bardziej aktywnego i samodzielnego trybu życia. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” adresowany jest do:

1. dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji
2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Usługi asystenta w szczególności mogą polegać na pomocy asystenta w:

- a. wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/sportowe itp.);
- b. wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne;

- c. zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału osoby niepełnosprawnej przy ich realizacji;
- d. załatwianiu spraw urzędowych;
- e. nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami;
- f. wyjściach do muzeum, teatru, kina, galerii sztuki, wystawy itp.

Do Programu zakwalifikowało się **69** mieszkańców Gminy Chęciny, w tym **4** niepełnosprawnych dzieci. Koszt realizacji Programu wyniósł **906 678,65zł**.

2. Tutejszy Ośrodek realizował także Program „Opieka wytchnieniowa” edycja 202, współfinansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Opieka wytchnieniowa to forma usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania, umożliwiająca wytchnienie osobom świadczącym na co dzień wsparcie osobom niesamodzielnym. Adresatami programu były osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagali wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki. Program miał za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem dla siebie, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej służyła również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

W 2023r. z Programu skorzystało **9** rodzin z terenu Gminy Chęciny. Na realizacji Programu otrzymano dotację w kwocie **83 152,86 zł**.

3. W 2023r. realizowano również Program „Korpus Wsparcia Seniorów” Moduł I i II. Program był elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnymi ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Jest także odpowiedzią na potrzeby seniorów w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19.

Celem Modułu I było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary, tj: wsparcie społeczne, wsparcie psychologiczne, wsparcie mające na celu ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej, wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

Moduł II miał na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość” „Opieka na odległość” to nowoczesna forma sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. W ramach tego modułu seniorom w wieku 65 lat i więcej został zapewniony dostęp do tzw. „opasek

bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji: przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja). Opaska bezpieczeństwa była połączona z całodobowym Centrum monitoringu. W przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia życia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwia połączenie się z dyspozytorem (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka), który podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W ramach realizacji MODUŁU II wsparciem zostało łącznie objęte **21 osób**. Na realizację MODUŁU II wykorzystano kwotę **8 400,00 zł, w tym z dotacji 3892,00 zł**.

4. W ramach działalności Ośrodka działała również wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego. Wypożyczalnia została utworzona w ramach Projektu „Centrum Usług – Współpraca na rzecz społeczności lokalnej” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Województwa Świętokrzyskiego, Oś 9 – Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Działanie 9.2 Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych, Poddziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych

Celem działalności wypożyczalni jest zniwelowanie skutków niepełnosprawności i ograniczeń związanych z podeszłym wiekiem poprzez właściwy dobór i dopasowanie sprzętu rehabilitacyjnego.

Z usług wypożyczalni w 2023r. skorzystało **12 mieszkańców** Gminy Chęciny.

Osoby zainteresowane wypożyczeniem sprzętu muszą złożyć do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach, ul. Radkowska 29 pisemny wniosek o jego udostępnienie. Sprzęt do rehabilitacji jest udostępniany bezpłatnie.

5. Wybuch konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy oraz fala osób przed nim uciekających wymogły konieczność podjęcia przez MGOPS w Chęcinach zupełnie nowych zadań, w rozmiarze dotychczas niespotykanym. W związku z wybuchem wojny na terytorium Ukrainy Obywatele tego państwa, którzy przybyli do Polski w związku z toczącymi się działaniami wojennymi i których pobyt został uznany za legalny na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa byli uprawnieni do realizowanych przez tutejszy Ośrodek świadczeń. W ramach pomocy obywatelom Ukrainy Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach realizował następujące zadania:

- wypłacano jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczone na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe dla **2 osób**,
- finansowano posiłki w szkole dla **4 dzieci**,
- wypłacano świadczenia pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy za **24 osoby**,

- przyznano pomoc materialną dla **1 ucznia** będącego obywatelem Ukrainy w formie stypendium szkolnego,

- przyznano świadczenia rodzinne dla **9 rodzin**,

- rozpowszechniano na stronie internetowej Ośrodka informacje o punktach pomocy dla Ukraińców, organizowanych zbiórkach, możliwych formach pomocy, uruchomionych infoliniach,

Ponadto obywatele Ukrainy korzystali również z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

Na realizację powyższych zadań wydatkowano kwotę **153 775,30 zł**.

6. W związku z wejściem w życie w dniu 3 listopada 2022r. ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe Gmina Chęciny, w celu ułatwienia mieszkańcom zaopatrzenia w węgiel na sezon grzewczy 2022/2023, przystąpiła do programu preferencyjnego zakupu węgla. Węgiel w preferencyjnej cenie (nie wyższej niż 2 000 zł za tonę) mogły kupić osoby fizyczne z gospodarstwa domowego, które były uprawnione do dodatku węglowego (osoby, które otrzymały dodatek węglowy lub te, które spełniają przesłanki do jego otrzymania). Wnioski o zakup preferencyjny węgla można było składać w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chęcinach, ul. Radkowska 29, 26-060 Chęciny w godzinach pracy Ośrodka lub wysłać go za pośrednictwem platformy ePUAP (podpisany podpisem elektronicznym, profilem zaufanym lub podpisem osobistym). W 2023r. do MGOPS w Chęcinach wpłynęły **152** wnioski o preferencyjny zakup węgla.

7. W 2023r. Zespół Interdyscyplinarny współorganizował konkurs plastyczny dla uczniów klas I-VIII szkół podstawowych pt.. „**Zdrowa relacja to lek na szczęśliwą rodzinę**”, którego celem było kształtowanie pozytywnego wizerunku rodziny oraz przeciwdziałanie uzależnieniom. Rozstrzygnięcie konkursu odbyło się podczas obchodów Dnia Dziecka w Gminie Chęciny.

8. W dniu 06.06.2023r. w Zabytkowej Kamienicy „Niemczówka” w Chęcinach odbyło się szkolenie zorganizowane przez Burmistrza Gminy i Miasta Chęciny przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym, Miejsko- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Chęcinach i Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chęcinach- „**Nowe Zespoły Interdyscyplinarne- zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**”. Szkolenie zostało przeprowadzone przez Panią Joannę Myślińską- certyfikowanego trenera z bardzo dużym doświadczeniem praktycznym z zakresu pracy socjalnej, przemocy w rodzinie i pracy z trudnym klientem. W szkoleniu wzięli udział członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Chęciny, funkcjonariusze Policji, przedstawiciele Prokuratury, Sądu, Oświaty, Ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chęcinach, jak również pracownicy socjalni i asystent rodziny z Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach. Podczas wydarzenia obecny był również Burmistrz Gminy i Miasta Chęciny, Pan Robert Jaworski, który

powitał zgromadzonych gości. Na szkoleniu omówione zostały regulacje wprowadzone rewolucyjną nowelizacją ustawy przeciwp przemocowej.

21. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok 2024 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy i Miasta Chęciny.

W aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

W związku z powyższym Ośrodek określa następujące potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- ❖ zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń pieniężnych (zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych, zasiłków okresowych, dodatków mieszkaniowych);
- ❖ zabezpieczenie wkładu własnego do wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”;
- ❖ biorąc pod uwagę stale wzrastającą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy Chęciny ważne jest ukierunkowanie pomocy społecznej na szeroko rozumianą pomoc osobom w podeszłym wieku, a przede wszystkim zabezpieczeniu środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej i zabezpieczeniu usług opiekuńczych. W naszej Gminie utrzymuje się na wysokim poziomie liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej, a tym samym zwiększeniu ulegają środki samorządowe przeznaczone na koszty utrzymania tych osób. Przy planowaniu budżetu na najbliższe lata, należy wziąć pod uwagę kwestię zwiększenia środków finansowych na opłatę pobytu osób w domach pomocy społecznej. Należy również dodać, że koszt średniomiesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej jest nieproporcjonalny do wzrostu emerytur. Sukcesywny wzrost osób umieszczanych w domach pomocy społecznej przy corocznych wzrostach kosztu pobytu powoduje duży wzrost wydatków w porównaniu do innych form pomocy.

- ❖ podnoszenie poziomu i doskonalenie kompetencji kadry pomocy społecznej poprzez wsparcie superwizyjne i szkolenia;
- ❖ konieczność stworzenia systemu bezpieczeństwa dla pracowników socjalnych mających kontakt z trudnym klientem i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa przy wykonywaniu indywidualnych zadań;
- ❖ poszerzenie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. poprzez projekty dofinansowane ze środków zewnętrznych;
- ❖ tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz osobami starszymi, w tym placówki wsparcia dziennego;
- ❖ zapewnienie osobom bezdomnym schronienia w ośrodkach wsparcia;
- ❖ wspieranie rodziny w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży, w szczególności w sytuacjach zagrożenia przemocą.

W bieżącym roku nadal będziemy realizować działania statutowe. W oparciu o zdiagnozowane problemy praca z osobami czy rodzinami będzie polegała na zaspokojeniu bieżących, podstawowych potrzeb oraz długoplanowym działaniu prowadzącym do pozyskiwania lub odbudowania zasobów własnych (wiedza, umiejętności zawodowe, interpersonalne, zdrowotne) poszerzaniu możliwości samodzielnego funkcjonowania i umiejętnego korzystania z uprawnień. Będziemy podejmować działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych, aby nie dopuszczać do pogłębiania się problemów. Zazwyczaj takie działania interwencyjne podejmujemy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz bezpieczeństwa osób i ich rodzin lub najbliższego otoczenia. Jest to najtrudniejszy obszar pracy, wymaga on bowiem podejmowania szybkich i trafnych decyzji oraz działań (osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby doświadczające przemocy w rodzinie oraz osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie, zaniedbane dzieci). W oparciu o zdiagnozowane aktualne potrzeby klientów i zmieniające się ustawodawstwo w tym zakresie Ośrodek nadal będzie realizował nowe projekty i wdrażał rozwiązania dostosowane do aktualnych potrzeb społecznych w ramach posiadanych możliwości i zasobów Ośrodka. Dotychczasowe doświadczenia w realizacji działań na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami wymagających opieki ze strony innych osób pokazują każdego roku tendencję wzrostową. Zainteresowanie tych osób pomocą usługową wymaga podejmowania większej liczby działań i pozyskiwania dodatkowych środków na ich realizację. W nawiązaniu do tego nadal będziemy wnioskować o dodatkowe środki ze źródeł zewnętrznych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.